

ARTIKELN SOM FÖLJER är hämtad ur
tidningen Elsa nr 2/2022, med temat:
Ekumenik

ELSA ÄR EN TIDNING om feministisk teologi, kultur och ekumenik
som ges ut av Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd, SEK.

BLI MEDLEM i SEK, Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd,
så får du tidningen hemskickad direkt i brevlådan.

Läs mer och bli medlem på
www.svekumeniskakvinnor.se

Enhetens vägar

Kärlek och sårbarhet behöver vara grunden för ekumenik, menar Sofia Camnerin, generalsekreterare för Sveriges kristna råd. Då går det att se ekumenik som enhetens vägar: Inte en enda väg, utan flera. Inte i samstämmighet, men tillsammans. Inte någon gång, utan här och nu.

JAG LETAR ALLTID efter tematiken, innehållet, själva strömmen. Ord som kan mätta hunger, ge nya perspektiv, skapa visioner och sätta i rörelse. Jag söker passionen. Den engagerade kärlek som sätter hjärtat i rörelse, som är medkännande, medlidande. Ty det finns ingen kärlek utan lidelse, lidande. Det ligger i orden. Förmågan att känna med. Med-lidande. Det förutsätter viljan att dela och förstå, och det är kärlek det handlar om.

Jag söker efter tematiken, strömningarna också i de ekumeniska texterna, i satsningar och faktiska aktiviteter. Jag vill förstå var pulsen finns. Så har också vissa faktiska ekumeniska möten och händelser satt spår. Såsom den lila marschen på Kyrkornas världsråds generalförsamling i brasilianska Porto Alegre 2006. När tusentals gick med lila t-shirts för att uppmärksamma våld mot kvinnor och barn. Numera är kampanjen svart. Den fortsätter varje torsdag i *Thursdays in Black*. Så har också möten satt spår, jag har nya vänner från hela världen.

Men också presentationer och föredrag, liksom konferenser, såsom Fredskonferensen i Jamaica 2011. Den var en startpunkt för pilgrimsprocessen om fred och rättvisa, en slags förkonferens inför nästa generalförsamling i sydkoreanska Busan 2013 med temat "Livets Gud led oss till rättvisa och fred".

Även texter bär jag med mig och då framför allt tematik. I den här texten lyfter jag fram kärlek och sårbarhet. I dessa teman söker jag strömmen i den ekumeniska rörelsen, vad ekumenik egentligen handlar om, vad som bär, vad som är viktigt, vad som kan hela världen. Mot slutet skriver jag om enhetens vägar, i ljuset av kärlek och sårbarhet.

Kärlek

Kärlek är temat för årets stora generalförsamling i Kyrkornas Världsråd, som kommer äga rum i augusti och september i tyska Karlsruhe: "Kristi kärlek driver världen till enhet och försoning." Det finns en tröst i den formuleringen. Att det är Kristus som driver världen, att det handlar om kärlek, och att målet är enhet och försoning. Det är inte den billiga kärleken, den som är utan rättvisa. Fortfarande bär tematiken från förra generalförsamlingen, den som var formulerad som en bön: "Livets Gud led oss till rättvisa och fred."

Temat för den kommande generalförsamlingen i Karlsruhe är inspirerat av 2 Kor 5:14: "Kristi kärlek lämnar mig inget val." Jesus är den kosmiske och universelle Kristus i vilken hela den gudomliga fullheten har förkroppsligats och tagit sin boning (Kol 2:9). Ur kärlek till oss och hela skapelsen blir Gud kropp och känner med mänskligheten och hela den skapade världen. "Gud är kärlek" (1 Joh 4:16) och i Kristus Jesus har denna kärlek blivit synlig. Kyrkan är Kristi kropp (Ef 1:22-23), den vi tar emot, lever i, vittnar om och delar med andra så att fred, rättvisa och enhet kan strömma

till alla de platser där rop ur lidande och orättvisa ekar. Platserna har alltså betydelse, och människorna. Det partikulära ska aldrig skymmas av det universella. Kärlek är alltid både universell och samtidigt personlig, konkret.

Kärlek behövs för det som sliter sönder skapelsen, hotar allt levande: pandemier och klimatförändringar, krig, fortsatt ojämlikhet och orättvisa, misstro.

*"Enhet behöver tas emot
och levas i alla
olika sammanhang,
här och nu."*

”Kyrkan är Kristi kropp, den vi tar emot, lever i, vittnar om och delar med andra så att fred, rättvisa och enhet kan strömma till alla de platser där rop ur lidande och orättvisa ekar.”

Sårbarhet

Sårbarhet är det andra temat som jag vill lyfta fram när det handlar om att söka efter strömmen som bär ekumeniken. Här finns *Gåvan att finnas till. Om kyrkan och funktionshinder* som antogs av Kyrkornas Världsråd 2016. I denna skrift ryms erfarenheter av segregering och trakasserier. Olika perspektiv diskuteras i ljuset av funktionshinder: teologiska, sociopolitiska, ojämlika möjligheter till vård och utbildning, bioetik och frågan om abort av ”avvikelser”. Alla människors oändliga värde och sårbarhet lyfts fram som motbudskap och grund, att Gud skapar hela världen och allt den rymmer. Gud ser på skapelsen i kärlek, fortsätter skapa och sänder Jesus Kristus för att fullborda skapelsen.

Avbildstanken betonas, att Gud har skapat alla till sin avbild. Det är inte kvalitéer som avgör människors värde, utan det faktum att de är skapade av och till Gud. Detta gäller oavsett intellektuella och kognitiva funktioner. Begränsningar i den mänskliga existensen betonas och den sårbarhet alla delar. Allt skapat är förgängligt och ändligt. ”Hela skapelsen ropar som i födslovåndor” (Rom 8:22).

I skriften betonas att kyrkan är kallad att vara en gemenskap av alla, oavsett funktionsvariation, bakgrund, läggning, ålder, etnicitet. Alla delar i kroppen behövs (1 Kor 12) och ingen kan säga ”Jag behöver inte dig”. Gud blir människa i Jesus, begränsar sig själv, sårbar sig inför svek, brustna relationer och våld. Sårbarheten finns alltså inom Gud själv.

Befrielse-teologer och feministiska och postkoloniala teologer som Leonardo Boff och Ivone Gebara har betonat att den lidande kroppen, den korsfäste Guden, måste vara startpunkt för den teologiska reflektionen. Lidande och sårbarhet behöver därmed även vara bärande i den ekumeniska rörelsen där kyrkor tillsammans söker kyrkornas enhet. Dessa teologer betonar Guds företräde för de fattiga och pekar på att kroppslig erfarenhet, samt människors faktiska livssituationer och behov, behöver få en central plats.

Feministiska teologer har lyft fram kvinnors och barns särskilda utsatthet, protesterat starkt och tydligt mot våld mot kvinnor, lyft fram lidande i bredare mening, som fattigdom och underordning, men också pekat på kvinnors styrkor, bidrag.

Befrielse-teologer har påvisat ojämlig resursfördelning och fattigdom, talat om behovet av de privilegierades omvändelse till de fattiga. De visar hur Gud i Jesus solidariserar sig med de lidande. Utifrån sådana perspektiv behöver en ekumenisk teologi, kyrkans enhet, alltid vara en enhet i solidaritet och handling. Insikten om den egna fysiska sårbarheten ger att det är viktigt att skydda alla människors rätt, även de som får ingen eller liten uppmärksamhet.

Enhetens vägar

Med tematik som kärlek och sårbarhet, faktiska livssituationer, kroppar och platser tror jag inte att enhet ska beskrivas som en väg, snarare som många vägar. Enhet betyder då inte entydighet eller samstämmighet och tolkas inte utifrån en linjär syn på tid, som att då en gång var vi eniga, eller sedan någon gång ska vi bli eniga. Jag tror mer på att tala om *enhetens vägar*. Då betonas rörligheten och de olika platserna. För enhet behöver tas emot och levas i alla olika sammanhang, här och nu.

Enhet är att vilja arbeta för rättvisa och hållbarhet, fred, kärlek och gemenskap. Det är att tro att det är Gud själv som är gemenskap, som vi ska vara i. Det är att tro att Gud fortsatt sänder sin Ande för att allt ska kunna leva och det är att lita på att det Gud sänder är kärlek. Kärlek är alltså innehållet i enheten (1 Joh 4:7, 11).

Var finns misstron som behöver helas, utanförskapet, vem längtar efter sammanhang och gemenskap? Vad behöver akut förändras, var behövs befrielse från destruktivitet? Var behövs Guds fred? Vad behöver försonas, läkas också i oss själva så att sårbarheten och kärleken kan få utrymme? Hur kan vi ta emot och peka på Guds kärlek, som passionerat medlidande och engagerad?

Under nästa generalförsamling i Kyrkornas världsråd i Tyskland kommer självklart kriget i Ukraina och de katastrofala följder det fört med sig vara i fokus. I skrivande stund vet jag inte hur det kommer bli. Helt klart är att tematiken kärlek, fred, sårbarhet, kolonialism och enhetsvisioner kommer att vara högst relevanta.

Som alltid kommer gudstjänsterna och bönerna stå i centrum. Också när vi söker enhet som många vägar snarare än som en väg. Böner, sånger, danser blir viktiga på sådana enhetens vägar. Sådant som rör, berör och minskar distans och risken att skapa ”den andre”, avståndet, objektifieringen. Skillnader bevaras om den kroppsliga kunskapen framhålls. Den ekumeniska rörelsen behöver kroppsliga möten. Den behöver alltså både närhet och skillnad, integritet.

Det konkreta, kroppar, och våra skillnader utesluter inte kärlek, gemenskap, enhet om vi tänker enhetens vägar. Det ger plats för motstånd, rättvisa, kamp för fred och rättfärdighet. Många berättelser behöver höras, och tematik om kärlek och sårbarhet genomsyra ekumeniken. •

SOFIA CAMNERIN är teolog, pastor och författare samt generalsekreterare för Sveriges kristna råd. Tidigare var hon biträdande kyrkoledare för Equumeniakyrkan och biträdande rektor och utbildningsledare på Enskilda högskolan Stockholm.